

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

BŐVÍZŰ PATAKOK MENTÉN

Beke György, Farkas Árpád, Fodor Sándor és Kovács György riport-könyve¹

(Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1972. 125 old.)

4—5 esztendeje fellendülés tapasztalható a romániai magyar nyelvű könyvkiadásban. Különösen a bukaresti Kriterion és a kolozsvári Dácia kiadványai azok, melyeknek megjelenése nálunk, Magyarországon is igen nagy érdeklődést vált ki. Eddig elsősorban a szépirodalom, a tudománytörténet, a néprajztudomány és a nyelvészet tárgykörébe tartozó műveknek örülhetünk, de az elmúlt esztendő legvégén megjelenő *Bővizű patakok mentén* című riportgyűjtemény új színfoltot jelent, s a romániai magyar nemzetiség társadalmi változásairól közöl fontos és izgalmas ismereteket.

A négy szociográfiai riport nemcsak hangvételéiben, módszereiben, de műfajában és színvonalában is jelentősen különbözik egymástól; tulajdonképpen a szépirói és az újságírói stílus közti számítalan fokozat négy jellegzetes típusát példázzá. Sőt, még közvetlen témájukban is eltérőek ezek az írások, valójában azonban nagyon is ugyanarra a jelenségre figyelnek: a fontos társadalmi-gazdasági átalakulás jeleire és emberi összefüggéseire. S jellegzetes módon még ezen belül is egyetlen pont körül köröznak a gondolatok: a mezőgazdaság nagyüzemi átalakulása, a falusi társadalom újjáformálódása az a mágnes, amely nem engedi messzire kalandozni, s a valóság erejével újra és újra magára vonja az írói-riporteri érdeklődést.

Beke György az újjászületőben levő romániai magyar szociográfiai irodalom

¹ *Beke György*: Csángó gazdák Moldovában, *Farkas Árpád*: Gyalogolni kell, *Fodor Sándor*: Mit jelent a bizalom?, *Kovács György*: Miből lesz a cserebogár.

egyik legsokoldalúbb egyénisége. (Ugyancsak 1972-ben jelent meg a hozzánk is elkerült *Magunk keresése* című riport- és esszégyűjteménye, amely elsősorban a nemzetiségi életforma jelenségeit vizsgálja.) A kötetben szereplő írása a magyarországi olvasók számára alig-alig ismert, szinte elfelejtett néptöredékünk, a *moldvai magyarok* közé kalauzol. Különös ez a Kárpátok hegyvonulatától keletre eső világ, ahol a több évszázados hagyományok, sokszor középkori elemekkel átszótt életforma keveredik a mai gondokkal, sőt a jövő kérdéseivel.

Az agrárátalakulás itt különleges színekkel tarkítva zajlik, s az író jó érzékkel vázolja fel a változás erővonalait. A szorgalmukról és hallatlan munkabírásuról ismert csángók ügyesen tájékozódva kutatják és ragadják meg a változások sodrában kínálkozó lehetőségeket, s néha sajtóságos módon, de mindig elevenen, naprakeszen illeszkednek a megváltozott társadalmi, gazdasági keretek közé. Beke írásából kirajzolódik a romániai mezőgazdaság sajtóságai, a korszerűbb termelési eljárások, az intenzív növénykultúrák térhódítása csakúgy, mint a nagyüzemi átalakulással járó — számunkra sem idegen — feszültségek. De ami nálunk már jórészt történelem, az ott elsősorban a jelen, s az azonosságok és a különbségek egyaránt tanulságosak.

A falusi társadalom változásai iránt érdeklődők számára izgalmas kérdés a családi munkamegosztás új formáinak kialakulása, sőt a különböző családtagok társadalmi szerepének, közösségbeli jelentőségének változása, amelyről ugyancsak bőségesen szól ez a riport.

Ha Beke elsősorban ész-érvekkel és logikával kutatja a társadalmi erők hatásmechanizmusát, a következő írás szerzője, *Farkas Árpád*, inkább a lélek finom rezdüléseinek mérési a változások mélységét és emberségességét. Ez természetesen is, hiszen Farkas Árpádot eddig elsősorban költőként ismertük, de

abból a fajtából való ő, aki nem a maga problémáin kesereg, hanem közösségi gondokkal birkózik. *Naplójegyzetek* alcímet viselő írása a népi történettudat különös formáin való töprengéssel indul, de hamarosan a mai emberekre fordítja a szót, mégpedig azokra a falusi öregekre, akiknek sorsa — náluk is — aggasztóan megoldatlanul nyomja a társadalom lelkiismeretét. „Egy társadalom érettségi foka leginkább öregeivel való bánásmódján mérhető” — írja, s az emberséges gondoskodás néhány szép példáját idézi, nem titkolt célzatossággal (Az elnök búzáat oszt).

De nemcsak kenyérrel él az ember, s Farkas Árpád szót emel a székely falvak olvasni szerető népének érdekében is, hogy amire a növekvő anyagi jólét és a társadalmi rend lehetőségei módot adnak, ne törjön meg a kultúra iránti vágy a bürokraták mozdulatlanságán.

A következő riport, *Fodor Sándor* írása, tulajdonképpen egy már korábban megjelent tanulmány² krónika-szerű folytatása. Az erdélyi Csiki mendence peremére szorult Kászronról szól ez az írás, s azt példázta, hogy az alkalmatlan vezetők miként fékeznek, sőt ideig-óráig miként tudják meggátolni a társadalmi haladást. A most felvázolt kép pedig arról nyugtat meg, hogy az „igazság” és a „jószándék”, ma már nemcsak a népmesékben győzedelmeskedik, bár néha kissé soká kell rá várni. Nehéz és különösen becses folyamatról,

a termelőszövetkezet iránti bizalmatlanság feloldásáról olvashatunk, s bár az írás e változásnak csak a felszínét borzolja, a bemutatott tünetekből is kitűnik, hogy a termelőszövetkezeti tagság mélysegesen igényli a céltudatos termelőmunka feltételeit, s pusztán az ezt gátló okok megszüntetése is megjavíthatja a közös gazdasághoz fűződő kapcsolatait.

A könyv utolsó írásában a Marosvásárhely melletti Ákosfalva nagyüzemi átalakulását írja le *Kovács György*, a szervezés időszakából származó emlékeitől kezdve a jelenlegi állapotig. Útvesztőkkel és szép sikerekkel gazdag időszaka volt ez Ákosfalva népének. Ismertetése során sajnos üresen csengő szövegekkel is él az író, s emiatt nemesak a mélyebb társadalmi összefüggések fölismerésével járó örömtől foszt meg bennünket, de a termelőszövetkezeti közösség által elért eredmények jelentőségét sem tudjuk igazán átérezni. Csak sejtethetjük, hogy milyen nehéz körülmények között és milyen kemény küzdelmet vívott ez a kollektíva, elsősorban önmagával, amíg többségükben megtalálták helyüket az új társadalmi és gazdasági keretek között.

Az olvasás után támadó hiányérzet jelzi leginkább a könyv értékét és jelentőségét. *Keveset tudunk egymásról* — ez a gondolat érlelődik bennünk mindvégig, pedig oly közösek a gondolataink és a sikereink, olyan egyformák a megoldásra váró feladatok, hogy igazán erős összetartó kötésnek tekinthetjük.

Halász Péter

² *Beke-Fodor-Mikó*: Orbán Balázs nyomában. Bukarest, 1969.

A MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVKIADÓ KÖNYVEIBŐL

A következő felsorolásban szereplő könyvek előreláthatólag az év júliusa és decembere között kerülnek ki a nyomdából.

Közgazdasági ABC

Szerkesztette:

Muraközy Tamás—Zánkai Géza

A közgazdasági ismeretekben kevésbé járatosak számára is érthetően magyarázza meg e tudomány legkülönbözőbb területeivel kapcsolatos fogalmakat.

A szövetkezetek

állami törvényességi felügyelete

Szerkesztette:

Kovács Mihály

Számos vezető beosztású szakember nem ismeri még kellő alaposítással az állami törvényességi felügyelet körébe tartozó feladatokat. E kötet most, a Minisztertanács Tanácsai Hivatala munkatársainak a tollából, részben a szövetkezetek, részben pedig az állami törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szervek számára foglalja össze a legfontosabb feladatokat és eljárásokat.

Ember Mihály — Janik József:

Mezőgazdasági gépek javítása

A gépjavítás „hogyanjára”, a megfelelő technológia kiválasztására, valamint a gépjavítással kapcsolatos gazda-

ságossági és szervezési kérdésekre ad választ a népszerű, kitűnően megírt kötet.

Udvari György:

Gépjárművek a mezőgazdaságban

A rossz út- és üzemviszonyok között milyen módon lehet megakadályozni vagy legalább csökkenteni a gépjárművek idő előtti elhasználódását a mezőgazdaságban? Ennek a súlyos gondként jelentkező kérdésnek a megoldásához nyújt hasznos, gyakorlati tanácsokat a kötet.

Janata Vilmos — Kanizsai Endre — Udvari László:

Egynyári szálal takarmányok termesztésének technológiája

A technológiai sorozat tagjaként jelenik meg, korszerű, gyakorlati ismeretanyagot téve közzé.

Janata Vilmos —
Prohászka József —
Udvari László:

A burgonyatermesztés technológiája

A technológiai sorozatba tartozik, elsősorban tehát a gyakorlati munkát támogató igényeket hivatott kielégíteni.

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Дренёвски Л.—Кишчатари Ф.:</i> Влияние важнейших факторов на эффективность основного фонда в сельскохозяйственных производственных кооперативах	1
<i>Халас П.:</i> Экономические вопросы удаления навоза на свинофермах	13
<i>Ковач П.:</i> Положение механизации в защите растений и её развитие	25

ИЗ ПРАКТИКИ ВЕДЕНИЯ ХОЗЯЙСТВА

<i>Цегледу Я.:</i> Проблемы капиталовложения виноградарства в государственном хозяйстве Кунбая	35
<i>Божа Ё.:</i> Проблемы виноградарства в районе Кишкёрёш	45

ОБЗОР

<i>Шарканы П.:</i> Прогнозирование возникновения биологической промышленности	53
---	----

СПЕЦИАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА

I N H A L T

<i>Drenyovszky, L.—Kischatári, F.:</i> Auswirkung wichtigerer Faktoren auf die Bestandsmitteleffektivität in den LPG	1
<i>Halász, P.:</i> Ökonomische Probleme der Mistentfernung aus den Schweineanlagen	13
<i>Kovács, P.:</i> Lage und Entwicklung der Mechanisation des Pflanzenschutzes	25

PRAKTISCHE WIRTSCHAFTSFÜHRUNG

<i>Czeplédy, J.:</i> Investitionsprobleme der Weinproduktion im Staatsgut K unbaja	35
<i>Boza, J.:</i> Weinbauprobleme im Kreis Kiskörös	45

RUNDSCHAU

<i>Sárkány, P.:</i> Über die Entwicklung der biologischen Industrie	53
---	----

FACHLITERATUR

3091
CONTENTS

<i>Drenyovszky, L.—Kiscsatári, F.</i> : Effects of main factors on efficiency of fixed assets in agricultural co-operative farms//.....	1
<i>Halász, P.</i> : Economic problems of the dismissal of manure in the pig-farms ...	13
<i>Kovács, P.</i> : The situation and development of mechanization in plant protection //	25

ON THE PRACTICE OF FARMING

<i>Czeplédy, J.</i> : Investment problems of vineproduction in the Kunbaja State Farm	35
<i>Boza, J.</i> : Problems of vineproduction at the Kiskőrös district	45

REVIEW

<i>Sárkány, P.</i> : The occurrence of "biological industry"	53
--	----

LITERATURE

M

T
a
J
B

GAZDÁLKODÁS

Mezőgazdasági üzemszervezési
és agrárközgazdasági folyóirat

Журнал организации и экономики предприятий
сельского хозяйства

Zeitschrift für Betriebsorganisation
und Agrarökonomik

Journal for farm economics and management

Revue d'économie rurale et d'organisation
des entreprises agraires

SZERKESZTIK:

Csete László, Dobos Károly, Enese László (felelős szerkesztő), Horváth József,
Pósvai Lajos (szerkesztő), Romány Pál (a szerkesztőség elnöke), Simka István,
Szilágyi Sándor, Tóth Mihály, Tóth Jenő

SZERKESZTŐSÉG: 1093 Budapest, IX., Zsil u. 3—5. Agrárgazdasági Kutató Intézet
Telefon: 336—140

FELELŐS KIADÓ: a Hírlapkiadó Vállalat igazgatója

1085 Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Telefon: 343—100, 142—220

Megjelenik havonta, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium folyóirataként,
a Magyar Agrártudományi Egyesület közreműködésével

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél,
a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodnál (KHI, Budapest, V.,
József nádor tér 1. Telefon: 180-850, postacím: Posta Központi Hírlapiroda, 1900
Budapest) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96
162 pénzforgalmi jelzőszámára.

Előfizetési díj: egész évre 144,— Ft, fél évre 72,— Ft

73.S29 Egyetemi Nyomda, Budapest. Felelős vezető: JANKA GYULA igazgató

INDEX: 25.341

